ל) גירסת רש"ל בגירושין,לקתן נא., ג) גירסת

ע"ם היא: ע"םו. ה) ולעיל כו. וש"כן, ו) [דף נ.], ז) [דברים כה], ח) ס"א אינו, ע) דחייש למיתה לא

מצי פריך דגורי׳ דלמא אחי לייבס ברישא משום דלא

מסקי אדעתייהו דמית אידך

וכו' כל"ל, י) [טעות הדפוס], כ) ס"א ל"ג,

ט שייך לחמן כח ע"ח,

תורה אור השלם

1. כִּי יַשְׁבוּ אַחִים יַחְדָּו

ומת אחד מהם וכן אין לו לא תְהֶיֶה אֵשֶׁת הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ זְר יְבָמָה

בא עליה ולקחה לו

גליון הש"ם

גמ' והאמר רב כל אשה. עי לעיל ב' ע"ח תוד"ה ואחות אשתו ולעיל יז ע"ב

שם איני יודע מי שנאן. בב"מ גא ע"א כ"ב קטו

ע"א ודף קמא ע"כ: תד"ה ורב ובו' ממתני' הוה מצי למפרך ובו'. ע"

כתובות נה ע"ב תוד"ה מתנת שכיב מרע וחולין

קטז ע"ב תוד"ה ומי אמר

וקכא ע"ב תד"ה ומי אמר ויומא לד ע"ב תד"ה

:מימ

עין משפמ

א (מיי' פייה מהלי יבוס הלי ז) טושייע אה"ע סימן קע סעיף להם על פינו קע טפרף דו. בה הלי ד סמג עשין נא נב טוש"ע שם סימן קעה סעיף א:

תוספות ישנים

בעלת הגט עדיפא. פ"ה עדיפא שחלינתה תפטור נרתה. ולא נהירא דא"כ ... יעם נהירא דא"כ. מאי קאמר בעלת מאמר עדיפא משור עדיפא משום דקרובה לביאה. אדרבה משו"ה הוי חלינה פסולה דאיקלישא לה הזיקה. אלא נראה לפרש איפכא בעלת הגט עדיפא להפטר בחלילת חברתה וניחא הכל: זיקה דרבנן היא. פר"ח דרב לטעמיה דסבר אין זיקה אבל אין לפרש דיש זיקה ומ"מ לא החמירו כבאחות (זקוקתו) [אשתו] דלקמן בהחולך (מא.) משמע דלמ"ד יש (ממו) משמע זיכנו ז' זיקה הוי כמו אחות אשתו גמורה. ואין להקשות נהי נמי דאין זיקה מ"מ נאסרה שעה אחת משום ביטול מלות יבמין דלא קרינן נאסרה שעה אחת כיון שאין האיסור משום ערוה

תום' חד מקמאי נינהו: ופסק הרב אלפס כר' יוחנן בשתי אחיות יבמות שנפלו לפני יבם א' מתה השניה מותר בראשונה אבל מתה ראשונה אסור בשניה ואקשינן לר״י דאמר מותר . ארבעה אחין שנים מהן נשואין ב' אחיות ומתו הנשואין את האחיות הרי אלו חולצות ולא מתייבמות ואמאי ליקום חד מינייהו ולחלוץ לשניה ותהוי ראשונה לגבי אידד כיבמה שהותרה ונאסרה ותחזור להיתרה הראשון א"ל ר"י אחיות איני יודע מי שנאן כלומר זו אינה משנה ולימא ליה מאי חולצת חדא חולצות קתני. ולימא] חולצות דעלמא . דחליץ לראשונה ברישא חולצות לכתחלה קתני. ולימא גזרו דלמא קדם יחלץ לראשונה ברישא ולא מתייבמת קתני דליכא הכא דין יבום כלל ולימא ליה שמא ימות ואסור לבטל מצות יבמין. פירוש וקעברא חליצה פסולה. ר"י למיתה לא חייש ולימא ליה דלא ידעינן הי נפיל ברישא אי הכי היינו

א) נ"ל אלא שני אמר חבראי שנייה ייבם אנא ראשונה מייבס והיינו דקאמר אחיות

דקתני אם קדמו וכנסו

יוציאו. בשלמא ראשון אמרי׳ [ליה] מאן שרא ליה אלא שני ^(†) אמרי׳ חבראי

שני יבום האיכא ראשון ראשון ש״מ יבמי היינו דקתני אחיות איני יודע מי

:שנאז

בעלת הגם עדיפא. פי׳ שנעשה נה מעשה עדיף טפי מחברתה

אבל ריב"ן פי' בעלת הגט עדיפא דאתחיל (י) בחלינה ולכך יגמור בה חלילתו ולפירושו לא יהא עדיפא דהכא פירושו כההוא דאי מאמר עדיף או גט עדיף דבסמוך ומיהו עדיפא משמע קלת בפ״הי אין גט אחר גט מודה הוא שיש גט אחר מאמר כגון ב' יכמות

דהיינו קודמת דקאי אאיזו מהן קודמת דקאמר מעיקרא: תא שמע ומודה ר"ג בו'. מדרבנן דשמעינן להו פרק ר"ג (לקמן דף נ. ושם) דיש גט אחר גט ומאמר אחר הגט אין יכול להביא ראיה דלדידהו דיש גט אחר גט אפי׳ עדיף קמא מהני גרוע בתריה לתפום במה ששייר הרחשון אבל ר"ג דאית ליה דאין גט אחר גט סברא הוא דאי עדיף גט ממאמר או מאמר מגט לא מהני הגרוע לתפום אחר קמא דעדיף כמו שאין מועיל גט אחר גט ומאמר אחר מאמר: אי גם עדיף לא תיהני מאמר בתריה. אע"ג דאפילו אחר חלילה קידושין תופסין היינו משום דהוי קידושין דאורייתא אבל ביבמה דלא הוי מאמר אלא מדרבנן אין לו להועיל אחר הגט אי גט עדיף א"נ אומר ר"י דבריית׳ דמודה ר"ג קיימא אמתני' דפ' ר"ג (לקמן ד' נ.) דמוקמינן לה כר"ע התם בגמ' (דף נב:) ולא מהני קידושין אחר חלינה וה״ה דאין להם להועיל אחר הגט אי גט עדיף

שכל יבמה שאין אני קורא כו' ועוד נראה דממתני' לא הוה מצי לאקשויי דהתם הוא משום דכבר נפטרה לשוק ומשום דמתה אשתו לחשב לה מחשב עוד זקוקה (6) עדיין לחליצה אבל היכל דעדיין זקוקה לחליצה לא אבל מדרב פריך שפיר דרב איירי אפילו היכל דאיכה אחייר אחיר לא מחשב עוד זקוקה (6) עדיין לחליצה אבל היכל דעדיין זקוקה לחליצה להבל מדרב בינו היא. פר"ח דרב לטעמיה דאמר אין זיקה דאע"ג אחין דלא מידחים מהאי בימול מצוח יבמין לא חשיב הך איסור לאוסרה עולמית אף כשתבא לכלל היתר אבל למ"ד יש זיקה ראוי לאסור משום שנאסרה דאסיי משום ביטול מצוח יבמין לא חשיב הך איסור לאוסרה עולמית אף כשתבא לכלל היתר אבל ריב"ן פירש דלא פריך לרב משום עליו שעה אחת: א"ר לריכה לחור על כל ההאחת צריכה חליצה משויהן ושוב השניהן ושוב השניה א"א ליכל אחד הייל אחת חלוצתו אבל רבי יוחנן סבר כשמואל דאינה צריכה לחזור ולהכי פריך ליה ואע"ג דרב דאמר צריכה לחזור היינו אליבא דמ"ד יש זיקה וליה לא ס"ל מ"מ מלינו למימר דרב מוקי לה כמ"ד יש זיקה דפלוגתא דתנאי היא ואע"ג דלעיל בריש פ' כילד (דף ית.) מוקי לה סתמא דהש"ס כר"מ דאמר אין זיקה רב לא מוקי לה כווחיה ולר"ח נמי דפי׳ לעיל דרב דלית ליה הואיל ונאסרה עליו שעה אחת לטעמיה דאמר אין זיקה אחי שפיר נמי דלא הקום לכ במותף לה במותי למתני כמ"ד יש זיקה אבל כ" יוחנן סבר דעל כרחך יש זיקה דאי אין זיקה א"כ ב" אחיות שנפלו לפני שני אחין יתייבתו שתיהן דהא כ" יוחנן לא חייש למיתה ומפירכא דפריך רבי יוסי בר חנינא ואמאי וליקו חד מנייהו כו' משמע דלא שרי רבי יוחנן לייבם אלא חדא על כרחך סבר יש זיקה ואפ"ה שרי לראשונה ולית ליה הואיל ונאסרה שעה א" שתאסר עולמית מש"ה פריך לה ומיהו נראה לר"י כדפרישית

משום דקרובה לביאה אמר רב אשי ת"ש יומודה ר"ג שיש גם אחר מאמר ומאמר אחר סומודה ר"ג גם אי גם עדיף לא ליהני מאמר אבתריה ואי מאמר עדיף לא ליהני גם אבתריה אלא לאו ש"מ כי אהרדי נינהו ש"מ אמר רב יהונא אמר רב ב' אחיות יבמות שנפלו לפני יבם אחד חלץ לראשונה הותרה חלץ לשנייה הותרה מתה ראשונה מותר בשנייה ואין צריך לומר מתה שנייה שמותר בראשונה משום דהויא יבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה תחזור להיתירה הראשון ורבי יוחנן אמר ימתה שנייה מותר בראשונה אבל מתה ראשונה אסור בשנייה מ"ם שכל יבמה שאין אני קורא בה בשעת נפילה יבמה יבא עליה הרי זו כאשת אח שיש לה בנים ואסורה ורב לית ליה האי סברא פוהאמר רב יכל אשה שאָין אני קורא בה בשעת נפילה יבמה יבא עליה הרי היא כאשת אח שיש לו בנים דגט במקום חלינה קאי: ואסורה ה"מ היכא דקאי באפה איסור אחות אשה דאורייתא אבל הכא זיקה דרבנן היא

אלא כי הדדי נינהו. ותפשוט דאחת פוטרת חברתה והיינו כשמואל וכלישנא דקאמר דאחד חולך לכולן אאמצעי׳ וכרב אשי אבל ללישנא דהתחיל ולא התחיל קאמר היכי דכי הדדי נינהו לריכות שתיהן חלילה דהא התחיל באחיות לא יגמור אפי׳ בלרות ולא מיפטרה רחל בחלילת לרתה דעדיפא והכא הך בעיא על כרחין אליבא דמ"ד יש זיקה איירי דלמ"ד אין זיקה אפילו חלך לבעלת הגט

נפטרה לרה: חלץ לראשונה הותרה. ומ״מ מאי קמ"ל פשיטא דהותרה ואר"י דקמ"ל דהותרה אפי׳ לרתה

דרב אית ליה אין זיקה וחלך לאחיות נפטרו לרות כדפרישית לעיל: דרב דית דיה האי סברא והאמר רב בל יבמה בו'. °ממתני' הוה מלי למיפרך דנהדיא תנן נפירקין (לקמן דף לב.) ב' אחין נשואין ב' אחיות ומת אחד מהן ואח"כ מתה אשתו של שני הרי זו אסורה עליו עולמית הואיל ונאסרה עליו אלא ניחא להחשות דבהדיא אמר רב אותו לשון עלמו שאמר ר' יוחנן

אשתו של שני דעלה איתמר הך דרב בפרקין (לקמן דף ל.) אסורה יבמתו עליו הואיל ובשעת נפילה אחות אשתו הואי: דרבנן היא. וכיון דמתה שריא: איני יודע מי שנאן. כלומר זו אינה משנה: ולימא ליה מאי חוללום חדא. שנייה: חולנות דעלמת. כל היכח דמיתרמי כה"ג חולנות השניות: הרי אלו. משמע הנך תרתי דאיירי בהו: לראשונה ברישה. דתו לא משתריא שנייה שלא נראית בשעת נפילה: מולצות

בעלם הגט ובעלת מאמר. אחיו שמת ולו ב' נשים ועשה זה מאמר

לזו וגט לזו ושוב אסור לייבס דקם ליה בלא יבנה [דברים כה] כיון שהתחיל לגרש

אי זו מהן הגונה לחלוך ולפטור לרתה: ומודה ר"ג. דאמר לקמן

בעלת הגם ובעלת מאמר איזו מהן קודמת

בעלת הגם עדיפא (6) משום דאתחיל בה

בחליצה או דלמא בעלת מאמר עדיפא

איתיביה ר' יוסי בר חנינא לרבי יוחנן יארבעה

אחין ב' מהם נשואים ב' אחיות ומתו הנשואין

את האחיות הרי אלו חולצות ולא מתייבמות

ואמאי ליקו חד מינייהו לחלוץ לה לשנייה

ותיהוי ראשונה לגבי אידך כיבמה שהותרה

ונאסרה וחזרה והותרה תחזור להיתירה

הראשון א"ל גאחיות סאיני יודע מי שנאן ולימא

ליה מאי חולצות נמי דקתני חולצת חדא

חולצות קתני ולימא ליה מאי חולצות

ש חולצות דעלמא הרי אלו קתני ולימא

דחליץ ליה לראשונה ברישא חולצות

לעיל (דף כד. ד״ה אי) דלרב ש דחיים למיחה (י) משום דלא מסקי אדעמיה דמיית אידך לא מצי פריך דגזרי׳ דלמא אתי לייבם ברישא אבל לעיל במתה אחת מהן ליכא למיגזר דלמא אתי לייבם בלא מתה אחת מהן כיון דליכא אלא אח אחד ולא אתי לבעל מצות יבמין להדיא אבל במתה אחת מהן ליכא למיגזר דלמא אתי לייבם בלא מתה אחת מהן כיון דליכא אלא אח אחד ולא אתי לבעל מצות יבמין להדיא אבל רבי יוסנן בי יוסי בר חנינא דלא הוי חייש למיתה להכי "(לא) פריך ליה "(א"ג לפי שהיה אצל ר' יוחנן הקשה לו): "ל דרים אלי דיח

דלמא קדים וחליץ לראשונה. פי׳ ר״י לפי שיטת הקונטר׳ שכשבאין לפנינו לימלך לא אמרינן להו לחלוץ שניה ולייבם את הראשונה דגזרינן דלמא אתי למיעבד איפכא באלו היבמות עלמן אבל אם כבר חלץ האחד לשנייה שרי אידך לייבם הראשונה כמו במחה שנייה כיון

מאח א' ועשה מאמר בזו ואח"כ נתן

גט לזו מהני גט לפסול הראשונה עליו

משום לא יבנה ולהאסר בקרובות

שנייה כבראשונה ולא אמרי' מאמר

ככנוסה ואדחאי שנייה מיניה ולא

מהני בה גט: ומחמר חחר גט. חם

נתן גט לראשונה ואח"כ עשה מאמר

בנרתה לא אמרי׳ גט קמא במקום

חלינה קאי ותו לא קני מאמר יבמין

בצרה אלא ודאי מהני וצריכה גנו

למאמרו ואסור גם בקרובותיה: כי

הדדי נינהו. ותפשוט בעיין שהאחת

פוטרת חברתה ויחלון לחיזו שירלה

שחלילת שתיהן גרועה: לרחשונה.

שנפלה ראשון: הוחרה. לשוק: חלך

לשנייה הותרה. לשוק. וה״ה אם חלך

לשנייה ואח"כ לראשונה: מתה

ראשונה. בלא חליצה מותר לייבם את

השניה. ואע"פ שבשעת (ג) נפילתן אחות

זקוקת ראשונה היתה ואין אני קורא

נק יבמה יבא עליה" כי מתה קמייתא פקעה זיקה ושריא הך ולית ליה הא

דשנינן בפ' כילד (לעיל דף כג:) הך

מתני׳ דהכא אי למ״ד יש זיקה יש

זיקה כו׳ דאוקימנא לעיל דהואיל

ונאסרה עליו בשעת נפילה תו לא

משתריה והיכה להותובי ממתני׳

דקתני חולצות ולא מתייבמות אמאי

ליחלון חדא ולישתרי אידך ולקמן

מותבינן ליה מינה אסיפא דמילתיה

ולא מתרץ: ואין ל"ל מתה שנייה.

ולא חללה שמותר בראשונה שהיתה

ראויה לייבם בשעת נפילתה אלא

שנפלה זו אחרי כן ואסרתה וכיון

שמתה זו חזרה להיתירה הראשון:

ורבי יוחנן אמר מחה שנייה מותר

ברחשונה. הוחיל ובשעת נפילתה

היתה ראויה לו: אחום אשה דאורייםא.

כגון ג' אחים ב' מהם נשואין ב'

אחיות ומת אחד מהם ואח"כ מתה

הגהות הב"ח (א) גמ' בעלת הגט עדיפא

(משום דאתחיל בגירושין) תא"מ גרסיגן ליה: (ב) שם חולצות דעלמא. נ"ב כמו שבשעת נפילתה: (ד) תום' ד"ה בה בגירושין ולכך יגמור בה: (ה) ד"ה וכב וכו׳ לא תחשוב עד זקוקה אבל הכא דזקוקה עדיין לחלילה לא אבל מדרב דחיים למיתה שפיר משום : דלא מסקי אדעתיהו

מוסף רש"י

שיש גט אחר מאמר מאמר לזו וגט לזו פסל את הראשונה ואסור בקרובות **שתיהן** (לקמן נא.)**. ומאמר** ואמר לזו בעלת מאמו לריכה גט (שם). הרי היא כאשת אח שיש לו בנים. ולע"ג דהדר ליחויל (לקמן ל:). ומתו ונפלו שתיהן יחד לפני האחין, הרי אלו חולצות ולא מתייבמות. משום דמרווייהו זקיקי ליה להאי ומרווייהו זקיקי ליה להאי, ואי נסיב חד קא פגע ומי נסיב מו קמ פגע באחות זקוקתו (לעיל יח.) דהויא כאשתו (לעיל כו.).